

MAGYAR NYELVI FELADATLAP

a 8. évfolyamosok számára

2026. február 3. 14:00 óra

Időtartam: 45 perc

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Fontos tudnivalók

Tollal dolgozz, és ügyelj a külalakra!

A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.

Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

Ha megoldásod ellenőrzésekor észreveszed, hogy hibáztál,
a végső választ egyértelműen jelöld meg, a hibásat húzd át!

Jó munkát kívánunk!

OKTATÁSI HIVATAL

1.	<p>Oldd meg a két játékos feladatot!</p> <p>a) Találd ki, milyen betű hiányozhat a szavak végéről! Úgy pótold a hiányzó betűt, hogy a megadott szófajú szó jöjjön létre! (1 pont)</p> <p>vé – főnév vé – ige vé – melléknév</p> <p>b) Ugyanaz a kezdőbetű hiányzik az egymás melletti szavak elejéről. Melyik? Írd a pontvonalra a megfelelő betűket!</p> <p>.....rab,kár,pad – A hiányzó betű:</p> <p>.....rém,apu,öröm – A hiányzó betű:</p> <p>.....rác,tart,ajtó – A hiányzó betű:</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> </table>	a		b					
a										
b										
2.	<p>Az alábbi állandósult szókapcsolatok a kommunikáció nem nyelvi jeleit rögzítik.</p> <p>Párosítsd a szókapcsolatokat a megfelelő jelentéssel! Írd a jelentések mellé a kifejezések sorszámát! Vigyázz, van egy olyan szólás, amelyhez nem tartozik jelentés!</p> <p>Szókapcsolatok:</p> <p>1. felhúzza az orrát 2. ajkába harap 3. leesik az álla</p> <p>4. a szeme sem áll jól 5. tartja a három lépés távolságot</p> <p>Jelentések:</p> <p>a) nagyon meglepődik:</p> <p>b) elfojtja az indulatát:</p> <p>c) megsértődik:</p> <p>d) kerüli a bizalmaskodást:</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> <tr><td>d</td><td></td></tr> </table>	a		b		c		d	
a										
b										
c										
d										
3.	<p>Húzd alá soronként a meghatározásnak megfelelő egyetlen szót!</p> <p>a) A betűrendben ez a szó áll a TÖR és a TÖRTÉNELEM között.</p> <p style="text-align: center;">TÖRTET – TÓR – TÖRTÉNET</p> <p>b) Ugyanaz a hangrendje, mint az ÖRÜL szónak.</p> <p style="text-align: center;">HIDEG – BÉKA – ÁLOM</p> <p>c) Ugyanaz a mássalhangzótörvény érvényesül benne, mint a HALLGAT szóban.</p> <p style="text-align: center;">MOSSA – KÜLDTE – LOMBBAN</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> </table>	a		b		c			
a										
b										
c										

4. Melyik szót írtuk helyesen a táblázatban? Írd a megfelelő jelet a párokban megadott kifejezések közé!

az első alak jó: **1**

a második alak jó: **2**

mindkettő jó: **X**

egyik sem jó: **0**

	Első alak	Megoldás	Második alak
a)	Batthyányi		Batthyány
b)	sajog		salyog
c)	higyj		higgy
d)	cm-el		cm-rel
e)	fojt		folyt
f)	dél-európai		Dél-európai

a	
b	
c	
d	
e	
f	

5. Döntsd el, hogy a megadott szavak az alábbi mondatban **milyen szófajúak**, illetve **milyen mondatrész** szerepét töltik be! Soronként húzd alá az **egyetlen helyes** megoldást!

A tudást kereső embernek először meg kell tanulnia hallgatni.

Szófajok:

a) először: számnév – névmás – határozószó

b) meg: kötőszó – igekötő – névutó

c) tanulnia: feltételes módú ige – kijelentő módú ige – főnévi igenév

Mondatrészek:

d) kereső: alany – állítmány – minőségjelző

e) (meg)tanulnia: alany – állítmány – tárgy

f) hallgatni: alany – állítmány – tárgy

a	
b	
c	
d	
e	
f	

a

6. Megkértük a mesterséges intelligenciát, hogy adjon ötletes új nevet néhány ismert szakmának. **Párosítsd a szójátékos megfelelőket a megadott foglalkozásokkal:** írd a szakma betűjelét a megfelelő kifejezés mellé! Egy betűjel csak egyszer használható, két foglalkozás kimarad.

A pénztáros **B** pilóta **C** bányász **D** meteorológus
E rendszergazda **F** influenzszer **G** varrónő

	Szóelemény	A szakma betűjele
1.	égboltos	
2.	hálóbogozó	
3.	trendcsináló	
4.	légjáró	
5.	fércművész	

a

7. Keresd meg és **húzd alá** mindegyik felsorolásban azt az **egyetlen** szót, amelyik **jelentésében** eltér a többitől!

- szablya – fokos – kopja – koboz – pallos
- garas – fityisz – fitying – krajcár – fabatka
- hórihorgas – langaléta – méla – nyurga – ösztövér
- sompolyog – settenkedik – kertel – oson – ólalkodik

8. Olvasd el Birtalan Ferenc versét, majd oldd meg a rá vonatkozó feladatokat!

A délután már éjbe tér.	Sünhából hulló gesztenyék,
Csillagtalán az égfedél.	bronzban hevernek szertesztét.
Titkokra zárult ablakok.	A nyári lomb is földet ér.
Itt-ott tenyéryi fény ragyog.	Paplant húz rá a szürke dér.

a	
b	
c	

a) **Melyik cím felel meg** leginkább a vers tartalmának? Húzd alá! (1 pont)

Nyári éjszaka – Csillaghullás – Szenteste – Ősz

b) Konkrétan mire utal a versben a *sünház* metafora? **Magyarázd meg, milyen** (két kép közötti) **kapcsolatról** van itt szó!

.....

c) Karikázd be az egyetlen igaz állítás betűjelét!

(A) A vers azonos szótagszámú, keresztrimes sorokból áll.

(B) A vers zeneiségét növelik a többszörös alliterációk.

(C) A költemény egyik költői képe az avaron keletkező fagyott harmat képét idézi fel.

9. Olvasd el figyelmesen a következő szöveget, majd oldd meg a feladatokat!

Paár Ádám: Jókai Mór a moziban

(1) A 19–20. század fordulóján alig akadt olyan olvasni szerető ember Magyarországon, aki ne Jókai Mór művein nevelkedett volna. Jöhettek-mehettek politikai rendszerek, kormányok, uralkodó eszmék, Jókai néhány magyar és külföldi kortársával (Mikszáth Kálmán, Gárdonyi Géza, Jules Verne, id. Alexandre Dumas, Karl May) stabilan tartotta helyét az olvasási statisztikai listák első harmadában, de Jókai ezen a körön belül is mindig a lista első néhány helyezettje közt szerepelt. Ázsiója csak az 1980-as években kezdett megkopni, de ez bizonyos mértékig érthető, hiszen a külföldi kortárs irodalom és a televízió mindinkább erősen harapófogóba zárták a 19. századi klasszikus magyar irodalom nagyjait.

(2) Jókai megérte a mozi születését, mi több, rajongott az új technikáért. 1895-ös nizzai és genovai tartózkodásakor meglátogatott egy filmszínházat, és elragadtatott hangon számolt be az élményről: „Csodálatos egy valami ezek a mozgó képek, amelyek, mint a bogarak a fehér falon, másznak.” Az író megsejtette a színes kép feltalálását, és úgy gondolta, ha ilyen irányba fejlődik a technika, akkor még nagyobb lesz a film hatása a közönségre. Levelében megfogalmazta a reményét, hogy a film mielőbb eljut Pestre.

(3) Jókai, mint annyi mindenben, látnoknak bizonyult: a levél után tizenhárom és a halála (1904) után négy évvel alakult meg az első magyar filmvállalat, a Projectograph. Egyik alapítója, Ungerleider Mór, egy élelmes kávéház-tulajdonos, a Velence kávéház gazdája 1898-tól rendszeres vetítéseket rendezett vendégei számára. Ezek még életképek, híradófelvételek voltak. Jókai életében elkészült az első magyar film, *A tánc* (1901), amely mozgóképfelvétel volt Pekár Gyula író táncról szóló előadásának illusztrálására.

Először rövid részletek, tömegjelenetek, híradófelvételek követték egymást a filmvetítéseken, majd megérett az idő és a közönség ízlése az összefüggő történetre. A közönség mesét kívánt. S ki lett volna alkalmas erre, ha nem az, akit már életében a nemzet mesemondójának tartottak?!

(4) 1915–1920 között tíz Jókai-feldolgozás készült, többek között olyan alkotásokból, mint a *Mire megvénülünk*, *Az arany ember*, *A szerelem bolondjai*, a *Fekete gyémántok*. Az 1916-os *Mire megvénülünk* megdöntött egy addigi rekordot: ez volt a magyar filmművészet első hosszú játékfilmje. Jókai indirekt módon hozzájárult a magyar filmgyártás szemléletváltásához és technológiai útkereséséhez: a Jókai-alkotásokhoz nem volt elég a belső jelenetek forgatása, ki kellett menni a terepre, olykor veszélyes körülmények közé. Az 1917-es *Fekete gyémántok*at Salgótarján közelében, valódi bányában forgatták, négy és fél kilométerre a föld alatt, és egy baleset kis híján veszélyeztette a stáb életét.

(5) Sokszor fölvetődik a kérdés, mi szükség egy történet újbóli leforgatására. Ez fennáll a fenti Jókai-regényekkel kapcsolatban is, mert mindegyiket leforgatták újból a későbbiek során – némelyiket kétszer is. A kérdés azért értelmetlen, mert egy film nemcsak történet, hanem művészi, sőt technikai és gazdasági produktumként lenyomata egy adott kornak, a technikai fejlettségi szintnek, a korszellemnek, az eszméknek, a színészi játéktílusnak és még sok minden másnak.

(Magyaróra VII. évfolyam 1. szám, 2025. március, 36. o.)

a	
b	
c	
d	
e	
f	
g	
h	
i	
j	

Válaszolj dátumokkal!

- a) Az első magyar filmvállalat létrejöttének éve:
- b) A rendszeres híradófelvétel-vetítések kezdetének éve (Velence kávéház):

Oldd meg a feladatokat!

- c) A szöveg bekezdéseihez témajelölő címeket társítottunk. A következőkben ezek közül adunk meg néhányat. A megadott címek egyike **nem illeszthető bele a szövegbe**. Húzd alá azt a címet, amelyik nem lehet tartalomjelölő része valamelyik bekezdésnek!

Megfilmesített regények A kávéházak története Egy páratlan olvasottságú író

- d) Az első bekezdésben szerepel egy idegen szó: **ázió**. **Húzd alá** az itt felsoroltak közül azt a **három szót**, amelyek helyettesíthetnék ezt a kifejezést!

tekintély – árfolyam – megbecsültség – elismertség – leértékelés – hiány

Igaz vagy hamis? Írd a táblázat megfelelő helyére, a megállapítások után, hogy a szöveg alapján hamisak (H) vagy igazak (I)!

Megállapítás	I / H
e) Kezdetben a vetített anyag irodalmi művekre támaszkodott.	
f) Jókai Mór írásai még a 20. század nagy részében is népszerűek voltak.	
g) Azért kell újra és újra filmet készíteni ugyanabból a történetből, mert az idők során mind a technika, mind a színészi játék veszít a színvonalából.	

Az alábbi képek a magyar mozitörténet jeles állomásait illusztrálják. **Írd a képek melletti vonalra**, hogy ezen állomások, események miért kiemelkedőek, azaz **miben elsők!**

- h)

i)

j)

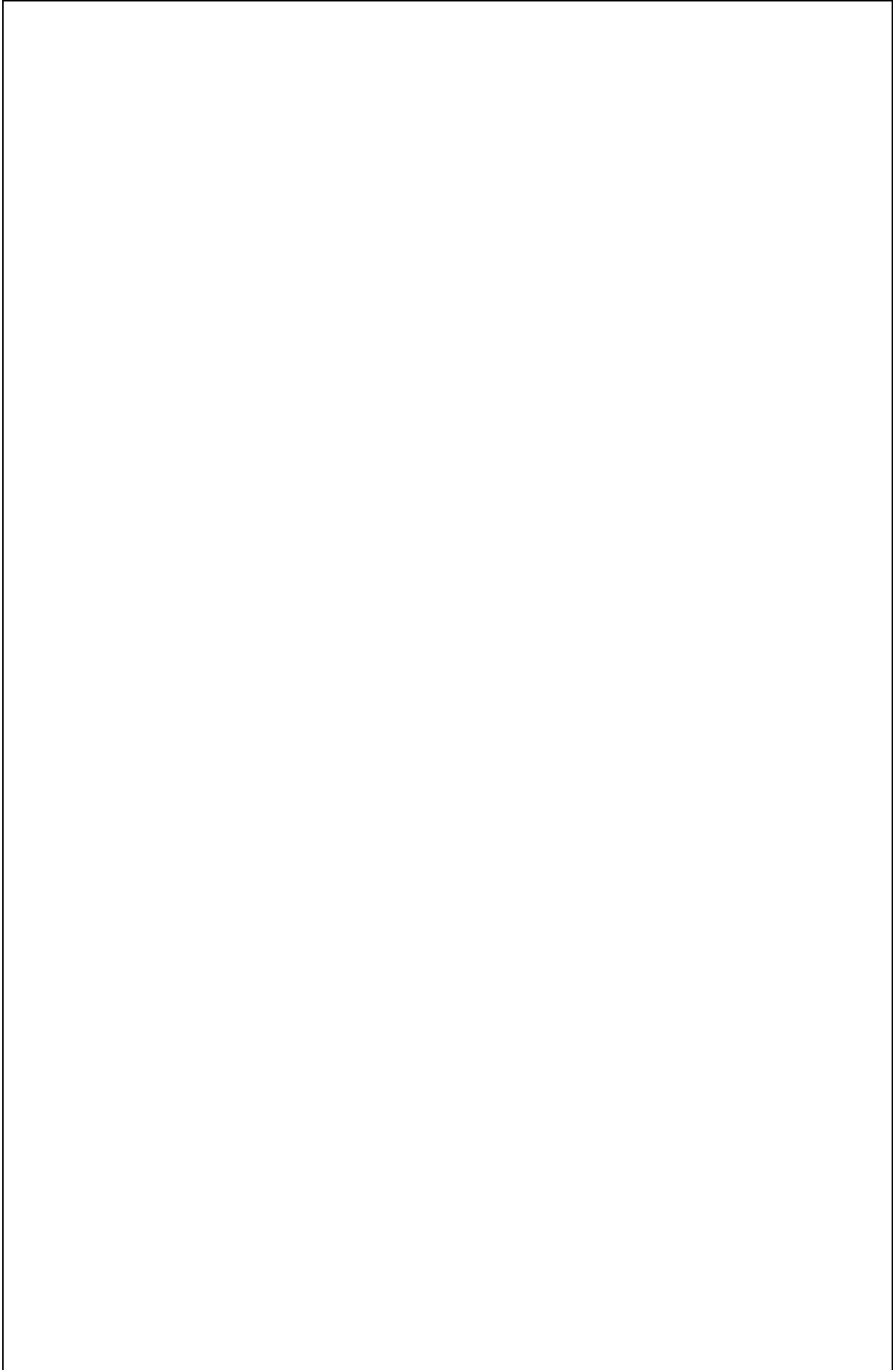
.....

.....

.....

.....

.....

A feladatlapban nem jelölt források a javítási-értékelési útmutatóban szerepelnek.